

I

(Állásfoglalások, ajánlások és vélemények)

VÉLEMÉNYEK

EURÓPAI KÖZPONTI BANK

AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANK VÉLEMÉNYE

(2009. április 20.)

a tagállamok fizetési mérlegéhez középtávú pénzügyi támogatási mechanizmus létrehozásáról szóló 332/2002/EK rendelet módosításáról szóló tanácsi rendelet iránti javaslatról

(CON/2009/37)

(2009/C 106/01)

Bevezetés és jogalap

2009. április 17-én az Európai Központi Bank („EKB”) az Európai Unió Tanácsától azt a felkérést kapta, hogy alkosson véleményt a tagállamok fizetési mérlegéhez középtávú pénzügyi támogatási mechanizmus létrehozásáról szóló 332/2002/EK rendelet⁽¹⁾ módosításáról szóló tanácsi rendelet iránti javaslatról (a továbbiakban: rendelettervezet⁽²⁾).

Az EKB-nak a vélemény megalkotására szolgáló hatásköre az Európai Közösséget létrehozó szerződés 105. cikkének (4) bekezdésén alapul, mert az EKB kezeli a támogatási mechanizmus keretében nyújtott támogatásokat. Az Európai Központi Bank eljárási szabályzatának 17.5. cikke első mondatával összhangban a Kormányzótanács fogadta el ezt a véleményt.

1. Általános észrevételek

Az EKB megítélése szerint a jelenlegi pénzügyi viszonyok mellett az euroövezeten kívüli tagállamok nagyobb valószínűséggel kérnek támogatást a középtávú pénzügyi támogatási eszköz alapján, mint ahogyan azt korábban tervezték, és támogatási kérelmük valószínűleg nagyobb összegre fog szólni, mint amely 2002-ben, a 332/2002/EK rendelet hatálybalépésekor, illetve annak a 2008 decemberében történt módosításakor várható volt. Ezért az EKB véleménye az, hogy a nemzetközi gazdasági és pénzügyi fejleményekre figyelemmel a támogatás iránti potenciális igény meghaladhatja a jelenlegi 25 milliárd eurós felső határt, és üdvözli annak 50 milliárd euróra javasolt felemelését annak érdekében, hogy a Közösség teljesíthesse a pénzügyi támogatás iránti potenciális igényeket.

Ezzel összefüggésben az EKB megjegyzi, hogy a rendelettervezetben előírt eljárásnak teljes egészében meg kell felelnie a monetáris finanszírozás a Szerződés 101. cikkének (1) bekezdésében megállapított, és a Szerződés 104. cikkében és a 104b. cikke (1) bekezdésében említett tilalmak alkalmazásához szükséges fogalmak meghatározásáról szóló, 1993. december 13-i 3603/93/EK tanácsi rendelettel⁽³⁾ együttesen értel-

⁽¹⁾ A Tanács 2002. február 18-i 332/2002/EK rendelete a tagállamok fizetési mérlegéhez középtávú pénzügyi támogatást nyújtó eszköz létrehozásáról (HL L 53., 2002.2.23., 1. o.).

⁽²⁾ COM(2009) 169 végleges.

⁽³⁾ HL L 332., 1993.12.31., 1. o.

mezett tilalmának. Különösen, az EKB értelmezése szerint a rendelkezésre álló támogatás összegének a rendelettervezetben előírt, 50 milliárd euróra történő emelését kizárólag a tagállami költségvetésekből fogják finanszírozni, és ennek nem fogja részét képezni semmiféle áthidaló finanszírozás vagy a Központi Bankok Európai Rendszere általi refinanszírozás. E tekintetben elvárás, hogy a Közösség EKB-nél vezetett számlái és a tagállamok nemzeti központi bankoknál („NKB-k”) vezetett számlái minden időpontban teljes mértékben fedezettek legyenek.

2. Különös megjegyzések

2.1. A javasolt új 9a. cikk

Az EKB teljes mértékben tisztában van azzal, hogy biztosítani kell a középtávú közösségi pénzügyi támogatás körülmények kezelését. Ennek ellenére az EKB megjegyzi, hogy a javasolt új 9a. cikk úgy értelmezhető, mintha az Európai Számvevőszék rendelkezne hatáskörrel az EKB és az NKB-k számlái pénzügyi ellenőrzésének elvégzésére. Az EKB ennek megfelelően javasolja, hogy korlátozzák a javasolt 9a. cikk hatályát – az EKB-ra és az NKB-k-ra vonatkozó, a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank Alapokmánya 27. cikkében előírt, hatályos jogi keretrendszer tiszteletben tartása érdekében – kifejezetten a középtávú közösségi pénzügyi támogatásban részesülő tagállamokra.

2.2. A Bizottsággal folytatott konzultáció követelménye

A 332/2002/EK rendelet 2. cikke az eurót még be nem vezetett tagállamok esetében előírja a Bizottsággal való konzultációt, ha egy ilyen „tagállam kérelmezi a gazdaságpolitikai feltételekhez kötött, közösségen kívüli finanszírozási forrás igénybevételét”. Javasolt, hogy a „gazdaságpolitikai feltételekhez” kötött kifejezést módosítsák olyan módon, hogy egyértelmű legyen az, miszerint a gazdaságpolitikai feltételekbe beletartoznak az „előzetes jogosultsági kritériumok”, ami ennél fogva egyértelműen magában foglalná azt a feltételhez kötöttséget, amelyet a Nemzetközi Valutaalap új stílusú megállapodásaiban fognak használni ⁽¹⁾.

2.3. A középtávú közösségi pénzügyi támogatás elővigyázatossági alapon történő rendelkezésre állása

Megjegyezzük, hogy a 332/2002/EK rendelet javasolt, módosított 3. cikkének (2) bekezdése és 5. cikkének (1) bekezdése nem tartalmaz hivatkozást a „háttérprogram”-ra, amely e cikkek jelenlegi szövegében szerepel. Az elhagyás arra enged következtetni, hogy változás történt a középtávú közösségi pénzügyi támogatás alkalmazásának hatályában annyiban, hogy az ilyen támogatás csak tényleges, nem pedig potenciális fizetési mérleg problémák esetén lesz elérhető. E tekintetben a Szerződés 119. cikkének (1) bekezdése kifejezetten utal a támogatás rendelkezésre állására arra az esetre, ha valamely tagállamot a fizetési mérlegével kapcsolatban komolyan nehézség fenyegeti. A 332/2002/EK rendelet 3. cikke (1) bekezdésének b) pontja is utal a támogatás olyan esetben történő rendelkezésre állására, ha valamely tagállam a fizetési mérlegével kapcsolatban „komoly nehézségekkel fenyegetett” (nem pedig akkor, ha ténylegesen nehézségeket tapasztal). A 332/2002/EK rendelet 3. cikkének (2) bekezdésében és 5. cikkének (1) bekezdésében jelenleg szereplő, „háttérprogram”-ra történő hivatkozás lényegében arról a keretrendszerrel rendelkezik, melyben az elővigyázatossági támogatás megadható. Hasznos lehet a „háttérprogram”-ra való hivatkozás visszaállítása a 3. cikk (2) bekezdésében és az 5. cikk (1) bekezdésében.

2.4. A javasolt új „egyetértési megállapodás” jellege

Kívánatos lenne az egységesség fokozása a javasolt új 3a. cikkben előírt „egyetértési megállapodás” leírásakor. Különösen azért, mert a (2) preambulumbekkezdés erre a megállapodásra kétoldalú dokumentumként utal, miközben a javasolt új 3a. cikk arra enged következtetni, hogy a megállapodás inkább egyoldalú dokumentum formáját ölti, amely rögzíti „a Tanács által megállapított feltételeket”. Mivel a 3a. cikk megfogalmazása lényegében a Szerződés 119. cikkének (2) bekezdését követi, javasoljuk összhangba hozni a (2) preambulumbekkezdés megfogalmazását a javasolt új 3a. cikk megfogalmazásával.

⁽¹⁾ Lásd: „IMF Overhauls Lending Framework” (Az IMF alapjaiban átalakítja a hitelezési keretrendszert), a 09/85.sz. 2009. március 24-i sajtóközlemény, a Nemzetközi Valutaalap honlapján, a <http://www.imf.org> címen.

3. Szövegezési javaslatok

A melléklet tartalmazza azokat a szerkesztési javaslatokat, ahol a fenti tanácsok az irányelvtervezet módosítását eredményezik.

Kelt Frankfurt am Mainban, 2009. április 20-án.

az EKB elnöke
Jean-Claude TRICHET

MELLÉKLET

Szövegezési javaslatok

A Bizottság által javasolt szöveg	Az EKB által javasolt szöveg
-----------------------------------	------------------------------

1. módosítás

A rendelettervezet (2) preambulumbekzdése

„A középtávú pénzügyi támogatás működése terén nemrég szerzett tapasztalatok fényében megállapítható, hogy szükséges a Bizottság és a rendelet végrehajtásában érintett tagállamok feladatainak és kötelezettségeinek tisztázása. Emellett a pénzügyi támogatás nyújtásának feltételeit a Bizottság és az érintett tagállam által kötött egyetértési megállapodásban indokolt rögzíteni.”	„A középtávú pénzügyi támogatás működése terén nemrég szerzett tapasztalatok fényében megállapítható, hogy szükséges a Bizottság és a rendelet végrehajtásában érintett tagállamok feladatainak és kötelezettségeinek tisztázása. Emellett a pénzügyi támogatás nyújtásának feltételeit a Bizottság és az érintett tagállam által kötött megállapodásában indokolt rögzíteni.”
---	--

Indokolás – Lásd a vélemény 2.4. pontját

2. módosítás

A rendelettervezet (4) preambulumbekzdése

„A kapott közösségi pénzügyi támogatás körütekintő kezelése alapvető jelentőséggel bír. Ezért a már megkötött hitelszerződések rendelkeznek arról, hogy az Európai Számvevőszék és az Európai Csalás Elleni Hivatal ellenőrzéseket folytathat, amennyiben ezt szükségesnek ítéli, és ezt indokolt e rendeletben is rögzíteni.”	„A kapott közösségi pénzügyi támogatás körütekintő kezelése alapvető jelentőséggel bír. Ezért – a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmánya 27. cikkének sérelme nélkül – a már megkötött hitelszerződések rendelkeznek arról, hogy az Európai Számvevőszék és az Európai Csalás Elleni Hivatal ellenőrzéseket folytathat a közösségi középtávú pénzügyi támogatásban részesülő tagállamban , amennyiben ezt szükségesnek ítéli, és ezt indokolt e rendeletben is rögzíteni.”
--	---

Indokolás – Lásd a vélemény 2.1. pontját

3. módosítás

A 332/2002/EK rendelet 2. cikke

„Amennyiben az eurót még el nem fogadó valamely tagállam kérelmezi a gazdaságpolitikai feltételekhez kötött, közösségen kívüli finanszírozási forrás igénybevételét, először a Bizottsággal és a többi tagállammal kell konzultálnia, hogy egyebek között megvizsgálják a közösségi középtávú pénzügyi támogatási mechanizmus keretében rendelkezésre álló lehetőségeket.”	„Amennyiben az eurót még el nem fogadó valamely tagállam kérelmezi a az előre meghatározott jogosultsági feltételekre is kiterjedő gazdaságpolitikai feltételekhez kötött, közösségen kívüli finanszírozási forrás igénybevételét, először a Bizottsággal és a többi tagállammal kell konzultálnia, hogy egyebek között megvizsgálják a közösségi középtávú pénzügyi támogatási mechanizmus keretében rendelkezésre álló lehetőségeket.”
--	---

Indokolás – Lásd a vélemény 2.2. pontját

4. módosítás

A rendelettervezet 1. cikkének (2) bekezdése

„Az érintett tagállam megvitatta a Bizottsággal pénzügyi szükségleteit, és kiigazítási programtervezetet nyújt be.”	„Az érintett tagállam megvitatta a Bizottsággal pénzügyi szükségleteit, és kiigazítási programtervezetet vagy háttérprogram-tervezetet nyújt be.”
---	--

Indokolás – Lásd a vélemény 2.3. pontját

A Bizottság által javasolt szöveg

Az EKB által javasolt szöveg

5. módosítás

A rendelettervezet 1. cikkének (4) bekezdése

„(1) A Bizottság minden szükséges intézkedést megtesz ahhoz, hogy a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal együttműködve rendszeres időszakonként ellenőrizze, hogy a közösségi támogatásban részesülő tagállam gazdaságpolitikája összhangban áll-e a kiigazítási programmal és a Tanács által a 3. cikk szerint megállapított bármely más feltétellel. E célból a tagállamok minden szükséges információt a Bizottság rendelkezésére bocsátanak, és teljes mértékben együttműködnek a Bizottsággal.”

„(1) A Bizottság minden szükséges intézkedést megtesz ahhoz, hogy a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal együttműködve rendszeres időszakonként ellenőrizze, hogy a közösségi támogatásban részesülő tagállam gazdaságpolitikája összhangban áll-e a kiigazítási programmal **vagy háttérprogrammal** és a Tanács által a 3. cikk **és 3a. cikk** szerint megállapított bármely más feltétellel. E célból a tagállamok minden szükséges információt a Bizottság rendelkezésére bocsátanak, ~~és teljes mértékben együttműködnek a Bizottsággal.~~”

Indokolás – Lásd a vélemény 2.3. pontját

6. módosítás

A rendelettervezet 1. cikkének (6) bekezdése

„Az Európai Számvevőszék jogosult bármely pénzügyi ellenőrzést vagy könyvvizsgálatot lefolytatni, amelyet e támogatás kezelésével összefüggésben szükségesnek ítél. A Bizottság, az Európai Csalás Elleni Hivatalt is ideértve, jogosult arra, hogy saját tisztviselőivel vagy megfelelő felhatalmazással rendelkező képviselőivel elvégeztesse azokat a technikai vagy pénzügyi ellenőrzéseket vagy könyvvizsgálásokat, amelyeket a középtávú közösségi pénzügyi támogatás kezelésével összefüggésben szükségesnek ítél.”

„**A Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmánya 27. cikkének sérelme nélkül** az Európai Számvevőszék jogosult a **közösségi középtávú pénzügyi támogatásban részesülő tagállamban** bármely pénzügyi ellenőrzést vagy könyvvizsgálatot lefolytatni, amelyet e támogatás kezelésével összefüggésben szükségesnek ítél. A Bizottság, az Európai Csalás Elleni Hivatalt is ideértve, jogosult arra, hogy saját tisztviselőivel vagy megfelelő felhatalmazással rendelkező képviselőivel elvégeztesse azokat a technikai vagy pénzügyi ellenőrzéseket vagy könyvvizsgálásokat, amelyeket a középtávú közösségi pénzügyi **támogatásban részesülő tagállamban e támogatással** kezelésével összefüggésben szükségesnek ítél.”

Indokolás – Lásd a vélemény 2.1. pontját